

अनुसूचित क्षेत्रांतील महसूली गावांतून नवीन स्वतंत्र महसूली गावांत रुपांतर झालेल्या गावांना पंचायतीसंबंधीचे उपबंध (अनुसूचित क्षेत्रावर विस्तारित करणे) अधिनियम, १९९६ (पेसा कायदा) चे लाभ देणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
आदिवासी विकास विभाग
शासन निर्णय क्रमांक : अनुक्षे-२०१९/प्र.क्र.८१/का-१४
मादाम कामा रोड, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२
दिनांक : - ०९ ऑगस्ट, २०१९

वाचा:- विधी व न्याय मंत्रालय, नवी दिल्ली भारत सरकार अधिसूचना क्र. G.S.R.८७६ (E),
दि. २ डिसेंबर, १९८५

प्रस्तावना:-

भारतीय राज्यघटनेच्या ५ च्या अनुसूचीतील परिच्छेद ६ मध्ये दिलेल्या अधिकारांचा वापर करून मा.राष्ट्रपती, भारत सरकार यांनी सन १९७१ च्या जनगणनेच्या आधारावर संदर्भित दि. २ डिसेंबर, १९८५ रोजीच्या अधिसूचनेद्वारे महाराष्ट्र राज्याचे अनुसूचित क्षेत्र घोषित केले आहे. सन १९८१ ते २०१९ या कालावधी दरम्यान महाराष्ट्र राज्यातील गावे व शहरांच्या क्षेत्रामध्ये बदल झालेला आहे. अशा महाराष्ट्र राज्यातील घोषित केलेल्या मूळ अनुसूचित क्षेत्रातील गावे व शहरांच्या क्षेत्रामध्ये सन १९८१ ते २०१९ या कालावधी दरम्यान बदल झालेला आहे.

२. महाराष्ट्र ग्रामपंचायती संबंधीचे उपबंध (अनुसूचित क्षेत्रावर विस्तारित करण्याबाबत) नियम, २०१४ च्या नियम ४ मधील तरतूदीनुसार विभागीय आयुक्त यांना अधिसूचनेद्वारे अनुसूचित क्षेत्रातील गांव घोषित करण्याचे अधिकार प्राप्त झालेले आहेत. प्रस्तुतच्या अधिकाराचा वापर करून विभागीय आयुक्त यांनी अनुसूचित क्षेत्रातील महसूली गावांतून नवीन स्वतंत्र महसूली गावे घोषित केलेली आहेत. मात्र, अशा नव्याने घोषित केलेल्या गावांना, ती मूळ घोषित भौगोलीक अनुसूचित क्षेत्रात असूनही केवळ नवीन नाव मिळाल्याने पंचायती संबंधीचे उपबंध (अनुसूचित क्षेत्रावर विस्तारित करणे) अधिनियम, १९९६ (पेसा कायदा) अंतर्गतचे लाभ मिळत नसल्याचे शासनाच्या निदर्शनास आले आहे. त्यामुळे उक्त नवीन स्वतंत्र महसूली गावांत रुपांतर झालेल्या अनुसूचित क्षेत्रातील गावांना पंचायती संबंधीचे उपबंध (अनुसूचित क्षेत्रावर विस्तारित करणे) अधिनियम, १९९६ (पेसा कायदा) अंतर्गतचे लाभ देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय:-

महाराष्ट्र ग्रामपंचायती संबंधीचे उपबंध (अनुसूचित क्षेत्रावर विस्तारित करण्याबाबत) नियम, २०१४ च्या नियम ४ मधील तरतूदीनुसार विभागीय आयुक्त यांनी संदर्भित दि. २ डिसेंबर, १९८५ रोजीच्या अधिसूचनेद्वारे घोषित केलेल्या अनुसूचित क्षेत्रातील महसूली गावांमधून सन १९८१ ते २०१९ या कालावधीत नवीन स्वतंत्र महसूली गांव घोषित करण्याची अधिसूचना प्राथम्याने प्रसिध्द करावी.

२. उपरोक्त प्रमाणे महाराष्ट्र ग्रामपंचायती संबंधीचे उपबंध (अनुसूचित क्षेत्रावर विस्तारित करण्याबाबत) नियम, २०१४ च्या नियम ४ मधील तरतूदीनुसार, विभागीय आयुक्त यांनी घोषित केलेल्या अनुसूचित क्षेत्रातील महसूली गावांमधून नव्याने स्वतंत्र महसूली गावांत रुपांतर झालेल्या गावांना ग्रामपंचायती संबंधीचे उपबंध (अनुसूचित क्षेत्रावर विस्तारित करणे) अधिनियम, १९९६ (पेसा कायदा) अंतर्गतचे लाभ देण्यात यावेत.

३. अनुसूचित क्षेत्रामध्ये राहणाऱ्या आदिवासींच्या कल्याण आणि प्रगती करिता शासनामार्फत राबविण्यात येणारे महत्वाचे कार्यक्रम आणि योजनांच्या अंमलबजावणीच्या जात सुधारणा करण्याकरिता मा.राज्यपाल महोदय यांनी वेळोवेळी अधिसूचनेद्वारे अनुसूचित क्षेत्रातील अनुसूचित जमातींच्या उमेदवारांसाठी सरळसेवेची पदे राखून

ठेवलेली आहेत. सदरील अनुसूचित जमातींच्या उमेदवारांसाठी राखून ठेवलेली सरळसेवेने भरावयाच्या पदांसाठी उक्त नवीन घोषित केलेल्या गावांतील उमेदवारांचा विचार करण्यात यावा.

४. उपरोक्तप्रमाणे घोषित केलेल्या गावांची अधिसूचना विभागीय आयुक्त यांनी आयुक्त, आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्था, पुणे यांना उपलब्ध करून द्यावी. आयुक्त, आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्था, पुणे यांनी राज्यातील प्रस्तुत गावांचा एकत्रित प्रस्ताव शासनास सादर करावा.

५. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आले असून त्याचा संकेतांक २०१९०८०९१६०६२०८६२४ असा आहे. हे शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(पांडुरंग म.राऊत)
कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

- १) मा. राज्यपाल, महाराष्ट्र राज्य यांचे सचिव
- २) मा. मुख्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य यांचे अपर मुख्य सचिव
- ३) मा. मंत्री (सर्व) महाराष्ट्र राज्य यांचे खाजगी सचिव
- ४) मा. राज्यमंत्री (सर्व) महाराष्ट्र राज्य यांचे खाजगी सचिव
- ५) मा. मंत्री , आदिवासी विकास, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई यांचे खाजगी सचिव
- ६) मा. राज्यमंत्री, आदिवासी विकास, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई यांचे खाजगी सचिव
- ७) मा. विरोधी पक्षनेता, विधानमंडळ, विधानभवन, विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई
- ८) मा. संसद सदस्य (सर्व)
- ९) मा. विधिमंडळ सदस्य (सर्व)
- १०) मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई
- ११) अपर मुख्य सचिव (महसूल) महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- १२) अपर मुख्य सचिव (कृषि) कृषि व पदूम विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- १३) प्रधान सचिव (वने), महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- १४) प्रधान सचिव, (ग्राम विकास) ग्राम विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- १५) आयुक्त, आदिवासी विकास, महाराष्ट्र राज्य, नाशिक
- १६) आयुक्त, आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्था, महाराष्ट्र राज्य, पुणे-१
- १७) सर्व विभागीय आयुक्त.
- १८) सर्व जिल्हाधिकारी
- १९) अपर आयुक्त, आदिवासी विकास , ठाणे, नाशिक, नागपूर, अमरावती
- २०) सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हापरिषद.
- २१) सर्व उपविभागीय अधिकारी
- २२) सर्व प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प.
- २३) सर्व उप सचिव/अवर सचिव/कक्ष अधिकारी, आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई- ३२
- २४) निवड नस्ती. (का. १४) आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.